

Christmas and others); probable metonyms (Happiness, Love and others); toponyms (Svit, Paradise, Marunka and others). In each of them, one-word (unarticulated, two-component) and multi-word units were singled out. Individual metonyms with opaque or noteworthy etymology and semantics have been explained.

Theonyms are the most widely represented in the studied texts. The next in terms of quantity is the group of cosmonyms, their feature is the transformation of the names of real phenomena or objects into proper names. It is this group that acquires the greatest epitization in the novels of Dara Korniy. Other groups are represented by a smaller number of metonyms and, in order to develop a clear system, require additional research on a larger textual material.

Key words: proper name, mitonym, Dara Korniy, classification of mitonyms, theonyms, cosmonyms.

Отримано: 28.09.2023 р.

УДК 811.161.2:821.161.2Лис

DOI: 10.32626/2309-7086.2023-20.16-23

Інна Беркешук

ORCID 0000-0002-4772-7480,

*кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови,
Кам'янець-Подільський національний
університет імені Івана Огієнка*

Леся Прокопів

ORCID 0000-0002-7055-9956,

*аспірантка кафедри української мови,
Кам'янець-Подільський національний
університет імені Івана Огієнка*

ВЕРБАЛЬНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ЕМОТИВНИХ КОНЦЕПТОСФЕР У ХУДОЖНІХ ТВОРАХ ВОЛОДИМИРА ЛИСА

Пропонована розвідка знайомить з лінгвістичною репрезентацією емотивних концептосфер у художніх творах В. Лиса. Проаналізовано експресивну лексику на фонетичному, морфологічному, синтаксичному й лексичному рівнях. Емотивні лексеми, якими насичені романи автора, утворені за допомогою суфіксів збільшеності, згрубілості, зменшеності, пестливості.

Ключові слова: аугментативи, демінутиви, фемінна лексика, маскулінізми, конотативна лексика, експресивні лексеми, лінгвістичний рівень.

Постановка проблеми. Сучасні лінгвістичні дослідження все більше спрямовані в річище вербальної експресивності. Емотивність є важливою ланкою мови, їй притаманні всі чотири мовних рівні: фонетичний, морфологічний, синтаксичний та лексичний. У кожного рівня є своя система засобів вираження експресивності.

Щодо фонетичного рівня, науковці висунули гіпотезу про те, що існують зв'язки між входом тієї чи іншої фонемі у склад лексеми та значенням цієї лексеми. Вони стверджують, що фонема здатна розбудити у підсвідомості читачів певне значення, має змогу замінити собою предмети або дії, ставши певним

символом. А через те, що явища в реальному світі характеризуються тими, хто цю інформацію сприймає, то оцінка суб'єкта переноситься і на фонему, які подані явища супроводжують [2].

Мета дослідження. Метою наукової статті є дослідження й аналіз емотивних концептосфер у романах Володимира Лиса «Діва Млиниша», «Соло для Соломії», «Століття Якова», «Стара холера», «Іван і чорна пантера» [6].

Досягнення зазначеної мети передбачає виконання таких завдань: визначити підходи до класифікації емотивних лексем; виявити особливості функціонування експресивів; проаналізувати функціонування емотивних концептосфер у романах В. Лиса.

Предметом дослідження є експресивна лексика в творчості В. Лиса.

Виклад основного матеріалу. Детальніше зупинимось на аналізі емотивної вербалізації творів «Століття Якова» й «Соло для Соломії». Розглянемо демінутивні й аугментативні лексеми на різних лінгвістичних рівнях. За нашими спостереженнями, найкраще експресивні лексеми розкривають конотативне значення на синтаксичному рівні мови.

Синтаксичний рівень може виражатися з допомогою вживання питальних, окличних, еліптичних, інвектованих речень, вставних елементів. Це використовується задля вираження автором емоційності у своїх творах. З допомогою повторів, перерваності, незакінчених синтаксичних конструкцій збільшується ступінь концентрації емоцій.

У лінгвістиці тексту мова розглядається як опис емоцій та спосіб їх вираження. Емотивність на мовному рівні виникає з емоції. Емотивність називають мовною категорією, а емоцію – психологічною. Твори В. Лиса наповнені емотивною лексикою, письменник часто використовує мовні засоби для підсилення певних почуттів та ідей як своїх персонажів, так і своїх власних.

Опосередковано люди використовують мову не лише для тих чи інших тверджень, закріплення інформації, організованості справ, але й для вираження різноманітних емоційних станів, почуттів, емоційного посилення фраз, висловів щодо відношення до світу. Досліджуючи емотивну лексику, науковці дійшли висновку, що експресивна мова в першу чергу характеризує почуття та емоції людей, що говорять, саме це пояснює вибір відповідних емотивів.

Сюжети у романах автора розгортаються динамічно з допомогою чітких описів дій та емоційних станів персонажів. Емотивність у художньому тексті виражається з допомогою поєднання текстових компонентів – елементів, що вказують на емотивність – емотивно навантажені слова, речення та фрази, що прямолінійно або ж опосередковано підкреслюють та вказують на характер авторських задумів, модуляцію ймовірних емоційних реакцій читача на дійсність, відображену у тексті. В. Лис часто у своїх романах використовує експресивну лексику. На це вказує завищена емоційність, а саме велика кількість лексем, словосполучень, речень, що виражають сильні емоції, такі як радість, гнів, смуток, страх тощо. Також у творах автора велика кількість метафор, алегорій, образів та символів, наділених експресивністю.

Дослідники дотримуються думки, що не існує беземоційних текстів, тому що той чи інший текст з допомогою певних прийомів лексики може впливати на поведінку та свідомість читача. Функція емотивності полягає в забезпеченні мовленнєвого спілкування через вплив на реципієнта. У текстах автора емотивність виражається з допомогою різних аспектів людських емоцій, характерних для мовних текстових засобів, що слугують задля вміщення емотивного змісту.

Двома основоположними категоріями художнього тексту є автор та персонаж. У художньому творі вони завжди займають центральне положення. Ті почуття, які автор приписав персонажу, виступають у тексті такими, які існують в дійсності, а ті почуття, що відчув та виразив сам автор, мають суб'єктивне забарвлення.

Велику та неоднорідну групу лексем у творах автора становлять іменники, що вказують на осіб, тобто на професійну діяльність людей, опис зовнішності, риси характеру, загальні назви людей, власне ставлення до місця знаходження, відносини членів родини між собою тощо. Оцінні іменники у романах утворюються з допомогою поєднання лексем та зменшено-емоційних чи згрубілих суфіксів. Такі іменники найчастіше висловлюють позитивне чи негативне ставлення героїв. Іменники зі значенням пестливості використовуються у тих випадках, коли потрібно назвати менших істот за віком. Також, окрім відтінків симпатії та ласки, такі іменники набувають значення об'єктивної зменшеності, вони знаходяться у семантичній групі зменшено-пестливих іменників. Проаналізувавши матеріал, висновкуємо, що у чистому вигляді емоційне забарвлення має бути присутнім лише в назвах дорослих осіб, яким значення зменшеності не властиве. Аналізуючи експресивну лексику романів В. Лиса, демінутивні утворення поділяються на такі групи за тематичним спрямуванням: назви родичів, назви речей побуту, назви флори та фауни, назви емоційного стану людей, лексеми на позначення сакральності, власні назви, назви елементів одягу, назви їжі, назви національностей, назви людей за родом відношення.

У своїй творчості письменник репрезентував велику кількість лексем з тематичної групи назв тварин у зменшено-пестливих формах: телятка, кобилка, голубок, коник, лошатко, свинка, тваринка, соколятка, хом'ячок, комашка, лошичка, мишка, гусетко, корівка, лошичка, ягнятка тощо. Ще можна виділити назви частин тіла тварин, які вжиті у зменшено-пестливій формі: лапки, крильця, пазурики. Письменник вживає утворення, зазначаючи вікову категорію та не надто великий розмір представників фауни та їх частин тіла: Втім, метелику, щоб змахнути **крильцями**, що зрушать світ, ще треба самому стати метеликом [5, с.7]. Панас простяг руку, зловив на долоню маленьку холодну **комашку** [5, с.19]. Як зростає вага в **теляток**, скільки дала приплоду та чи та свиноматка [4, с.269].

У художній мові письменника можна подібати лексичні одиниці на позначення назв одягу, знову ж таки у зменшено-пестливих формах. Автор з допомогою них більш точно описує як зовнішній, так і внутрішній емоційний стан персонажів: *черевички, блузочка, курточка, рукавички, шапочка, спідничка, капелюшок, шубці-кожушкы, веляночки, чобітки*.

Описує позитивні емоції, а саме: радість, інтерес, захоплення: *Ой, гілочка та цвіточка, на весіллє веляночки* [5, с.66]; *Марійці привезла гарну шапочку і в'язані рукавички з орнаментом, від яких та була в захваті* [4, с.315]; *Зоя була вдягнута в сірий, з великим білим горошком жакет з викладом на грудях. Спідничка ледве покривала коліна, й між черевицками і подолом виднілися струнки загорілі ніжки. Нاپівпрозорий капелюшок і незмінні рукавички, цього разу світло-коричневі, швидше руді, з прорізками на пальцях. Картинка!* [4, с.80]; *То була таки вона, і Яків побачив її, уже зібрану в дорогу в усій красі – в хутрянній шапці, з-під якої по обидва боки вибивалися звивисті кучерики, у білосніжній, проте з рудуватим відтінком, шубці-кожушкы, обшитій по краях бісером, довгій спідниці, з-під якої визирали білі чобітки, і білих, вишитих червоним візерунком рукавичках. Ця панянка була сама краса і зваба...* [4, с.98].

Зацікавленість та захват передаються саме через такий детальний опис елементів одягу, а самі назви лексичних одиниць, що називають одяг, використані в зменшено-пестливих формах для того, щоб описати радість суб'єкта у творі.

Письменник також у своїх творах використовує велику кількість згрубілих іменників, які несуть у собі значення огиди, зневаги тощо між героями тієї чи іншої книги, наприклад, «*Невже це дівчисько щось справді має до коханого?*» – думала останнім часом не раз Тоня» [4, с.255]; *То й що? – Федора стала закипати. – То й що, кажеш, бабисько дурне* [4, с.287]. Також автор застосовує лексеми на позначення великого інтересу та поваги між героями твору: *Найкращого у світі чоловічища, її власника і повелителя* [5, с.224].

Автор доволі часто використовує фразеологізми, наприклад, *пекти раків, волосся стає дибки*.

Страх у творах в деяких випадках також розкривається емоційно-оцінною лексикою: *Той дідуган! Олеся пришивидишла крок* [4, с.255].

Важливу роль серед засобів образності виконує метафора. Саме з допомогою неї автор найчастіше створює художні образи, які є основними засобами узагальненої дійсності. Метафорою В. Лис передає читцям бачення світу, що притаманне письменнику або його героям.

Письменник часто у своїх прозових творах використовує саме антропоморфну метафору, яка дає змогу побачити під іншим кутом образотвірних елементів, які в свою чергу допомагають автору зробити його твори більш упізнаними.

Беззаперечним є те, що В. Лис найбільш часто з допомогою метафори передає внутрішні переживання своїх персонажів, їх емоції, психологічний стан, позитивні чи негативні враження про світ навколо, внутрішні відчуття себе та інших. Це широко змальовані образи, зображення, які передають підвищення та падіння емоційного стану персонажів: *Намистинки сліз вже проступають назовні* [4, с.33]; *Небо з одинокою зіркою впало і придушило самотню дівчину* [4, с.256]; *Наче дзвоник – далекий, ледь чутий. Ні, обірвалася струна, наче там десь за стінкою, а вона почула. Далі струна жалібно і коротко заплакала. Ледь-ледь сплакнула. Схлинула* [4, с.14].

Письменник різноманітними способами відтворює емоції та внутрішні переживання персонажів своїх творів, показуючи тим самим, що він є справжнім знавцем душі людини. Часто з допомогою метафор, персоніфікацій або перефраз автор передає емоційність героїв своїх романів, наприклад: *Їхне майбутнє визирало, як і вона, безсовісне і щасливе, схоже на всі квіти водночас серед зими, дивилися захоплено крадькома із дзеркала, із потаємності своєї* [4, с.219]; *Ах любов! Руда кішка, яка не ловить мишей, а тільки грається з ними. І миші живі, і кішка задоволена* [4, с.209]; *Страх сидів хіба в кутках очей, що були незвично великими* [4, с.156].

Велика кількість відчуттів та емоцій у творах автора будуються на слухових та тактильних асоціаціях. Такі лексеми дозволяють не тільки перечитати текст, але й відчутти та почути: *Зойк покотився Хрещатиком. Розсипався на друзки. Друзки, друзочки падали під ноги перехожих, яких було досить багато в цей пізній час, і вмирали* [4, с.211]. Читаючи подане речення, ми можемо відчутти цей біль, який переживав персонаж, страждання якого було настільки сильним, що зойк, як вказано у тексті, розсипався на велику кількість *друзочок*. *Старий говорив і говорив, його самотність і безпритульність, і бажання отримати свою частку тепла хоч на старість розтікалися по палаті, шукали виходу і далеким звуком квилли десь за вікном* [4, с.288]; *Боже, як ніжно, незаним за-*

пахом — як там, по-панському, дух чи духи — пахне ця дівчина! Тонко, *пахусінько*, наче квітка [4, с.70]. Глибоко увібравши сенс вищезгаданого речення, можна зрозуміти наскільки самотнім був персонаж, хотів бути почутим, і саме це дарувало йому тепло. З допомогою поданих тактильних та слухових асоціацій ми можемо відчутти смуток від того, що персонаж був *самотнім та безпритульним*, величина смутку передається у словах *і бажання отримати свою частку тепла*. Іменник *частку* вказує на щось не надто велике, маленьке.

Знаходимо чимало вигуків, які роблять мову героїв більш емоційно забарвленою, часто вживаються сакральні лексеми у вигляді звертань та подибуюмо чимало вставних слів, які підсилюють інтенсивність емоцій.

Власні назви В. Лис зазвичай подає у зменшено-пестливих формах з допомогою засобів темпоральності, наявності демінутивних суфіксів, що надає лексичним одиницям ніжності та тепліших емоцій, наприклад, *Софійка-Зосечка, Улянка, Уляся, Артемко, Артемию, Гершику, Ясю, Ясичку, Ясик, Ясюню, Устиночка, Тузиком, Оленка, Зосенька, Іванко, Івась, Елінко, Гавриклоко, Парасочка, Ялико*. Також наявні і згрубілі форми вживання власних назв: *Олька, Вуркотиська, Ганька, Гнатисько, Мурзюка, Мокринисько, Мокринище, Павлючиха*.

У романі «Століття Якова» нараховуємо 10 лексичних одиниць, які позначають назви осіб жіночого роду: *дівчицько, сучко, дівко, сміхотулька, почвара, шльондро, наркоманку, наркоманисько, вертихвістці, курвочка*. Письменник показує сум героя книги через негарзди з коханою: *Слово «сучко» вмерло на його обцілованих губах* [4, с.29]. Зображує персонажа, який негативно ставиться до інших: — *Мовчи, шльондро...* [4, с.76]. Здійснює опис персонажів, надаючи словам емоційно-оцінного значення: *Бо зрозумів, що дівка не тико вар'ятна, а й грає вар'ята* [4, с.80]; *Сказав собі, що тільки дізнається, чого треба тій вертихвістці. Шльондрі. Шляхтянці, ха-ха!* [4, с.79]; *Балакає, бісики пускає, курвочка* [30, с.79]; *Бо тая дівка... Ни тико ж наркоманка, али...* [4, с.51]; *З виду, як тряся, не інакше — наркоман. Наркоманисько* [4, с.77]; *Сміхотулька каже, що вона живе в цьому палаці, он в тому лівому крилі, у флігелі* [4, с.100].

У художній мові автора можна надібати обриви в словах або незавершеність речення. Автор використовує їх для того, щоб показати емоцію страху або тривоги у тексті. Обриви можуть створювати враження незакінчених або обережних дій, що може підкреслити напруженість або невпевненість персонажа чи автора. Завдяки цьому стилістичному прийому чіткіше передаються емоції та атмосфера тексту. Наприклад: — *Я... Щось здушило горло Оленки. Хочє сказати якєсь слово й не може* [4, с.84]; *А ти знаєш, що буває з тими, хто не виконує моїх наказів? — Зна... Ти вже раз була покарана. І тепер зробила мені прикрість вдруге... Я...* [4, с.84]; — *То він... То він зробиє з тебе... тою...* [4, с.85]; — *Він... Але... Тобто не зовсім він... То було покарання... Не питайте — за що... Я справді його любила... І, мабуть, люблю...* [4, с.85]; — *Що ви роби...* — *Мовчи... Якове Платоновичу...* [4, с.86].

У поданих цитатах обриви в словах та незавершеність речень вказують на те, що персонаж або автор наляканий, нервовий тощо. З допомогою використання даного прийому читачам краще усвідомити стан персонажа та атмосферу, яка була в певний проміжок часу між героями роману.

У художній мові В. Лиса знаходимо сполучення іменників з іменниками, займенниками; прикметників з прикметниками: *сам-самісінькій, лютий-прелютий, очі-очки, сучка-пасучка, дівчина-потороччя, прибуді-наркоті, сьавка-прибудя, блукалець-гуляка, дівчина-метелик, дід-дідуган, баба-люкс, старої-престарої*.

Лексичні одиниці підсилюють одна одну та в результаті стають більш емоційно-навантаженими. Автор описує сум героя від самотності та вказує на негативні дії окремих персонажів по відношенню до інших: *Сам-самісінький. І Ольга сучка-пасучка, не йде, якби, мо', й зусім загнувся, то тидень пролежав би, доки хтось не зайшов би.* [4, с.92]; *Ні документів, ні речей, прищій прибуді-наркоті не було* [4, с.15]. *Надає характеристику персонажам: Ну чого ця сьвка-прибудла, які він, читай, з того світу дістає, пристає?* [4, с.25]; *Поруч сиділа дівчина-метелик. Якову було добре. Добре було Якову* [4, с.44]. *Вона, правда, Веслава першого обслуужила, тоді Тадека, али й мені дісталоя по вищому класові, як барону...* *Баба-люкс* [4, с.71]; *Його слова про любов до Улянки відтітали кудись за вітром, що наче блуканець-гуляка забіг цієї миті до саду* [4, с.27].

Також автор для підсилення емоційного значення до найвищого ступеня використовує префікс *пре-*: *– Де тут світло? – кричав лютий-прелютий Яків* [4, с.74].

Аналізуючи лексику емоційно-експресивного забарвлення творів письменника, варто виділити речення, які в загальному передають різноманітні емоції та почуття персонажів твору. Розділові знаки є важливими компонентами описаних вище конструкцій, а саме: знак оклику, три крапки, знак питання. У тексті знаходимо одиниці синтаксису, що мають значення цікавості та захвату, несуть в собі позитивні емоції: *– Оленка аж звелася на ноги, і він побачив, як зблиснули її очі – вже з неприхованою цікавістю та захватом. – Ну ти дайош, дед! Прям ковбой какою-то!* [4, с.23]; *– Розкажи! – не відходили дівчесько* [4, с.23]; *Соломія! Оце так сюрприз* [5, с.270]; *Кишиштоф Собеський! Живий!* [4, с.205]. Виділяємо речення у яких автор одночасно передає радісні та сумні настрої: *Тату! Живи... А мама...* [4, с.33]. Варто звернути увагу на синтаксичні конструкції, які передають негатив, лють та злість: *Достить! Чуєте, не буде!..* [4, с.31]; *– Стійте!* [4, с.37]; *Чого ж ти, суко, так скоро забула друга Ярему?* [5, с.243]; *Назад! Труси! Предателі!* [4, с.175]. Подибуємо синтаксичні конструкції на позначення позитиву, гарного настрою: *Свято! Празник його! Якова! І родини...* [4, с.235].

Виділяємо конструкції, що передають співпереживання, занепокоєння за майбутнє, тривогу: *– Яшук! Ясю! Спилися!* [4, с.37]; *Яка то була штурханина! Що ж буде, синку?* [4, с.54]; *Що ти задумав? Що ти задумав?* *Я ж бачу задумав* [4, с.74]. Опис впевненості та впливу на інших персонажів: *Я вимагаю!* [4, с.255]. У тексті можна надібати речення, що передають натяк на погане самопочуття з допомогою звуконаслідування: *Соломія старша зойкала та захмарилася* [5, с.255].

Роман «Соло для Соломії» так само, як і «Століття Якова» описує долю людини, але в цьому випадку вже не чоловіка, а жінки на тлі ХХ століття. Ідея твору полягає в тому, щоб показати психологію жінки ХХ ст., на шляху якої було багато випробувань, як вона з ними боролася та пристосовувалася до життя. Через те, що автор хотів передати саме жіночу психологію, було використано багато зменшено-пестливих слів, які передають ніжну натуру дівчини, її вразливу душу. З усіх проаналізованих творів «Соло для Соломії» є найемоційнішим. Автор щедро наповнив роман емотивною лексикою різного характеру, щоб репрезентувати швидкі зміни настрою, близьке сприйняття до серця навіть незначних веселих чи сумних подій тощо. У романі досить часто вживається лексема *душа*, яку доповнюють емоціями та почуттями прикметники, прислівники та повтори. Подибуємо чимало описів емоційних та фізичних станів головної героїні, які передаються кольором обличчя або очей, рухів, сміхом, танцем, виразом обличчя. Багато окличних речень, які допомагають змалювати раптову радість або сумні звістки. Певні емоції передаються через піс-

ні, слова яких несуть у собі певний емоційний підтекст. Інтенсивність та ритм емоцій зазвичай або надто раптові та швидкі, або ж якщо це хвилювання за рідних чи коханих, то почуття тривалі. Автор вдало передав хвилювання жінки під час війни, використовуючи художні засоби, експресивну лексику. Рідше знаходимо слова, які репрезентують емоцію гніву. Автор саме з допомогою емотивів зумів втілити так вдало свою ідею.

Провідними ідеями у романі «Іван і чорна пантера» є зображення двох зовсім різних особистостей, у яких різні пріоритети й зображення того, що найзаповітніші мрії та віра в них можуть втілитись в реальність. Зобразити двох різних за характером героїв допомагає опис характерів персонажів. Злу та гнівну Таумі автор у романі втілює через таку емотивну лексику: лайка, описи фізичного насилля, прокляття, зневажливе ставлення до інших. Іван же зображений доброю та позитивною людиною, яка вірить у чудо через опис його доброзичливого ставлення до інших, лексеми, що репрезентують сором, вірність своїй мрії, закоханість та описи здивування. Чимало лексики виражає саме зацікавленість, радість маленьким успіхам, гнів.

Романом «Стара холера» В. Лис мав на меті описати боротьбу за кохання, те, що воно не підвладне часу. Значну роль відіграють такі емотиви: художні засоби, протиставлення, окличні речення, слова, які описують людину за характером, фразеологізми. Для того, щоб гармонійно описати старших людей письменник використовує західнополіський локалізм, який зазвичай передає в певних ситуаціях хвилювання за близьких людей або сумні події. Знаходимо чимало емоційно-експресивної лексики, яка передає почуття героїв книги один до одного.

У романі «Діва млинища» провідними темами твору є кохання, війна, жертвовність та зрада, які змальовані під покровом магічного підтексту. Усі події, пов'язані з темами твору, В. Лис часто описує, використовуючи лексему *сльози*. Важливе значення у творі має білий колір, який символізує чистоту, відданість, віру у краще майбутнє. Автор використовує чимало емотивної лексики, яка описує психологічний стан персонажів, а саме: емоційні прикметники, метафори, вигуки, слова з фізичною асоціацією, фрази, які вказують на непевненість, емоційні словосполучення та вирази.

Висновки. Висновкуємо, що лексика аналізованих романів є емотивною, експресивною, насичена лексемами з суфіксами зменшеності, пестливості, згрубілості. Узасмозв'язок емотивів, ідей та тем утворює комплексну та емоційно насичену структуру твору, яка глибоко впливає на читачів. Насиченість є важливою ознакою авторського стилю письменника.

Перспективи подальшого дослідження вбачаємо у ґрунтовному дослідженні вербалізації експресивізмів у інших романах автора.

Список використаних джерел і літератури:

1. Чабаненко В.А. Стилїстика експресивних засобів української мови: монографія. Запоріжжя: Запорізький державний університет, 2002. 351 с.
2. Коляденко О.О. Термінопоняття «емоційний концепт» у лінгвістиці. *Мова і культура*. 2017. №20. С. 257-265.
3. Кольцова О.С. Функціонування поняття «Емоційний концепт» у сучасній лінгвістичній парадигмі. *Закарпатські філологічні студії*. 2018. №19. С. 150-155.
4. Лис В.С. Століття Якова. Харків: Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2011. 240 с.
5. Лис В.С. Соло для Соломії. Харків: Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2013. 368 с.

References:

1. Chababenko, V. (2002). Stylistyka ekspresyvykh zasobiv ukrainskoi movy: monohrafiia [Stylistics of expressive means of the Ukrainian Language: monograph]. Zaporizhzhia: Zaporizkyi derzhavnyi universytet. 351 s. [in Ukr.].
2. Koliadenko, O. (2017). Terminoponiattia «emotsiyni kontsept» u lnhvistytsi [The term «emotional concept» in linguistics]. *Mova i kultura [Language and culture]*. 2017. №20. S. 257-265. [in Ukr.].
3. Koltsova, O. (2018). Funktsionuvannia poniattia «Emotsiyni kontsept» u suchasni lnhvistychnii paradyhmi [Functioning of the concept «Emotional concept» in the modern linguistic paradigm]. *Zakarpatski filolohichni studii [Transcarpathian Philological Studies]*. №19. S. 150-155. [in Ukr.].
4. Lys, V. (2011). Stolittia Yakova [Jacov century]. Kharkiv: Knyzhkovyi klub «Klub simeinoho dozvillia», 240 s. [in Ukr.].
5. Lys, V. (2013). Solo dlia Solomii [Solo for Solomia]. Kharkiv: Knyzhkovyi klub «Klub simeinoho dozvillia», 2013. 368 s. [in Ukr.].

Inna Berkeshchuk, Lesia Prokopiv

VERBAL REPRESENTATION OF EMOTIVE CONCEPTS IN THE CONCEPTS IN THE WORKS OF VOLODYMYR LYS

Modern linguistic research is increasingly directed towards the stream of cognitive expressiveness. Emotionality is an important part of language, it is inherent in all four linguistic levels: phonetic, morphological, syntactic and lexical. It is also worth taking into account that each level has its own system of means of expression.

As for the phonetic level, scientists put forward a hypothesis that there are connections between the inclusion of a particular phoneme in a lexeme and the meaning of this lexeme. They claim that a phoneme is able to awaken a certain meaning in the subconscious of readers, is able to replace objects or actions, becoming a certain symbol. And due to the fact that the phenomena in the real world are characterized by the one who perceives this information, the evaluation of the subject is also transferred to the phonemes that accompany the given phenomena.

The syntactic level can be expressed through the use of interrogative, exclamatory, elliptical, inverted sentences, interjectional elements. This is used by the author to express emotionality in his works. It should also be noted that the higher the level of emotional tension, the higher the level of disorganization in the syntactic structure. With the help of repetitions, interruptions, unfinished syntactic constructions, the degree of concentration of emotions increases.

The syntactic level can be expressed through the use of interrogative, exclamatory, elliptical, inverted sentences, interjectional elements. This is used by the author to express emotionality in his works. It should also be noted that the higher the level of emotional tension, the higher the level of disorganization in the syntactic structure. With the help of repetitions, interruptions, unfinished syntactic constructions, the degree of concentration of emotions increases.

We conclude that the vocabulary of the analyzed novels is emotional, expressive, full of lexemes with the suffixes of diminutiveness, caressing, and rudeness. The interrelationship of emotions, ideas and themes forms a complex and emotionally saturated structure of the work, which deeply affects the readers. Saturation is an important feature of the writer's authorial style.

Key words: coarse vocabulary, diminutives, feminine speech, masculine vocabulary, connotative vocabulary, expressive lexemes, linguistic level.

Отримано: 16.10.2023 р.